

TIESU EKSPERTU PADOME

Antonijas iela, Rīgā, LV-1010, tālrunis: 67517734, fakss: 67517749
e-pasts: tiesueksperti@ta.gov.lv

Rīgā

Tiesu ekspertu kandidātu apmācības programma

Ceļu satiksmes negadījumu izpēte (specialitātes kods 03.02)

(Apmācības programma - 760 akadēmiskās stundas (1 akadēmiskā stunda – 45 min.))

Nr.p.k.	Tēmas nosaukums	Ilgums (akad. stundas)	Obligāti veicamo mācību ekspertīžu eksperta atzinumu skaits	Recenzējamo mācību ekspertīžu eksperta atzinumu skaits
1.	Vispārējie jautājumi 1.1. Tiesu autotehniskās ekspertīzes uzdevumi un risināmie jautājumi. 1.2. Tiesu autotehniskās ekspertīzes pamatjēdzieni - ceļa apstākļi, ceļa transporta situācija, kustības traucējums, bīstamība kustībai, avārijas situācija, redzamība, pārskatāmība. 1.3. Sākumdati tiesu autotehniskajā ekspertīzē un to iegūšanas avoti. 1.4. Tiesu autotehniskajā ekspertīzē izmantojamie galvenie tehniskie parametri - transportlīdzekļa palēninājums, riepu saķeres ar ceļa segumu koeficients, vadītāja reakcijas laiks, transportlīdzekļa palēninājuma pieauguma laiks, transportlīdzekļa bremsēšanas un apstāšanās ceļš. 1.5. Izpētei nepieciešamo parametru eksperimentālā iegūšana. 1.6. Automātiskās datu ierakstu ierīces transportlīdzekļos. 1.7. Transportlīdzekļu drošības sistēmas. 1.8. Ceļu satiksmi regulējošie normatīvie akti. 1.9. Transportlīdzekļu tehnisko stāvokli regulējošie normatīvie akti. 1.10. Kompleksie pētījumi (tiesu autotehniskās un tiesu trasoloģiskās ekspertīzes, tiesu autotehniskās un	220		

	<p>tiesu medicīnas ekspertīzes, tiesu autotehniskās un tiesu ķīmiskās ekspertīzes).</p> <p>1.11. Transporta traumas, automobiļu traumu veidi un miesas bojājumu rašanās mehānismi.</p>			
2.	<p>Uzbraukums gājējam</p> <p>2.1. Gājējs kā ceļu satiksmes dalībnieks, gājēja tiesības un pienākumi ceļu satiksmē. Gājēju kategorijas un kustību raksturojošie parametri.</p> <p>2.2. Gājējs kā šķērslis un bīstamība kustībai. Kustības bīstamības rašanās momenta noteikšana.</p> <p>2.3. Uzbraukuma gājējam mehānisms un tā fāzes.</p> <p>2.4. Uzbraukuma gājējam vietas konstatēšana.</p> <p>2.5. Tehniskas iespējas novērst uzbraukumu gājējam noteikšana:</p> <p>2.5.1. pēc laika;</p> <p>2.5.2. pēc attāluma;</p> <p>2.5.3. gājējam, kurš virzās paralēli transportlīdzeklī;</p> <p>2.5.4. ierobežotas redzamības un pārskatāmības apstākļos.</p> <p>2.6. CSNg rašanās iemesla noteikšana uzbraukuma gājējam gadījumos.</p> <p>2.7. Datormodelēšanas lietošanas iespējas uzbraukuma gājējam izpētē.</p>	140	15	3
3.	<p>Transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpēte</p> <p>3.1. Transportlīdzekļu sadursmes mehānisms un to raksturojošie parametri.</p> <p>3.2. Transportlīdzekļu kustības parametru noteikšana:</p> <p>3.2.1. aprēķinos izmantojamo fizikālo lielumu izvēles nosacījumi;</p> <p>3.2.2. transportlīdzekļu kustības ātruma noteikšana.</p> <p>3.3. Transportlīdzekļu sadursmes vietas noteikšana</p> <p>3.4. Tehniskas iespējas novērst transportlīdzekļu sadursmi noteikšana:</p> <p>3.4.1. pēc laika;</p> <p>3.4.2. pēc attāluma.</p> <p>3.6. Transportlīdzekļa vadītāja/pasažiera atrašanās vietas noteikšana transportlīdzeklī, ja CSNg rezultātā ir izmainījusies viņa atrašanās vieta.</p>	140	15	3

	3.7. Datormodelēšanas lietošana transportlīdzekļu sadursmes izpētē.			
4.	3. Transportlīdzekļa tehniskā stāvokļa izpēte 4.1. Transportlīdzekļa apskate un tehniskā stāvokļa sākotnējais novērtējums. 4.2. Bremžu iekārtas izpēte. 4.3. Stūres iekārtas izpēte. 4.4. Riteņu un riepu izpēte. 4.5. Bojājumu rašanās iemesla un mehānisma vērtēšana.	100	10	2
5.	Eksperta atzinuma veidošana 5.1. Atzinuma ievaddaļā iekļaujамie sākumdati. 5.2. Eksperta papildu darbību (notikuma vietas apskates, transportlīdzekļa apskates, papildu materiāla pieprasīšanas) atspoguļošana. 5.3. Tehniskās terminoloģijas un formulu izmantošanas nosacījumi un rezultātu atspoguļošana. 5.4. Datormodelēšanā iegūto rezultātu izklāsts un ilustrēšana. 5.5. Pētījuma rezultātu analīze un sintēze, ievērojot principu - saprotams, loģiski pamatots un uzskatāms pētījums, un no tā izrietoši secinājumi.	100		
6.	Kriminālistiskā fotogrāfija un video. 6.1. Notikuma vietas fotografēšana un video filmēšana. 6.2. Ekspertīzei iesniegto objektu (piemēram, transportlīdzekļu) fotografēšana un video filmēšana. 6.3. Videoierakstu izmantošana CSNg norises izpētē.	60		
	Kopā:	760	40	8
7.	Obligātais praktisko prasmju minimums, kas iegūstamas programmas izpildes rezultātā: 7.1. Prasme noteikt transportlīdzekļa kustības trajektoriju, transportlīdzekļu sadursmes un uzbraukuma gājējam vietu, transportlīdzekļa ātrumu līdz CSNg vietai aprēķina, trasoloģiskās izpētes ceļā, izmantojot datormodelēšanu. 7.2. Prasme novērtēt atsevišķu CSNg apstākļu savstarpējo saistību. 7.3. Prasme noteikt uzbraukuma gājējam un transportlīdzekļu sadursmes mehānismu. 7.4. Prasme novērtēt tehnisku iespēju novērst			

	<p>CSNg.</p> <p>7.5. Prasme noteikt braukšanas ātrumu transportlīdzekļu sadursmes un uzbraukuma gājējam brīdī.</p> <p>7.6. Prasme novērtēt transportlīdzekļa stūres iekārtas, bremžu iekārtas, riteņu, riepu tehnisko stāvokli un atbilstību normatīvo aktu prasībām.</p> <p>7.7. Prasme novērtēt, CSNg iesaistīto transportlīdzekļu bojājumu saistību ar CSNg rašanos</p> <p>7.8. Prasme iegūt izpētāmā objekta un tā bojājumu fotoattēlus.</p> <p>7.9. Prasme izmantot informāciju no datubāzēm.</p> <p>7.10. Prasme definēt secinājuma pamatojumu un izveidot prasībām atbilstošu eksperta atzinumu.</p>			
--	---	--	--	--

Izmantojamā literatūra:

1. 29.04.2004. MK noteikumi Nr.466 "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem"
2. 02.06.2015. MK noteikumi Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi"
3. 01.10.1997. Ceļu satiksmes likums
4. Autovadītājs - automobilis - ceļš; -J.Pommers, A.Ribovskis; -Liesma; -1977
5. Tiesu medicīna; -A.Deņkovskis, A.Žitkovs; -Zvaigzne; -1981
6. Uzbraukums gājējam; -Nastasja Frīdmane; -Latvijas Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorija; -1996
7. Autovadītāja ABC; -P.Kirikovs u.c.; -Jumava; -2000
8. Tahogrāfa datu karšu izpēte; -O.Irbītis, J.Gorbenko; -Valsts tiesu ekspertīžu birojs; -2006
9. Tiesu ekspertīze un noziedzīga nodarījuma notikuma vietas apskate; -L.Peisniece u.c.; -Valsts policija; -2015;
10. Handbuch Verkehrsunfallrekonstruktion; -Heinz Burg, Andreas Moser (Hrsg.); -Wieveg & Sohn Verlag; -2007
11. Police Photography, Fourth Edition; -Larry S. Miller; -Anderson Publishing Co.; 1998
12. Bus and Recreational Vehicle Accident Reconstruction and Litigation; -Roy Scott Hickman, Paul F.Hill; - Lawyers & Judges Publishing Company, Inc.; -2000
13. PC Crash. Program for simulation of road accidents; -Wojciech Wach; -Institute of Forensic Research Publishers, Krakow; -2001
14. Modern Automotive Technology. Fundamentals, service, diagnostics; -Richard Fischer, Rolf Gscheidle; -Eurpa-Lehrmittel; -2006
15. Motorcycle Accident Reconstruction and Litigation; -Kenneth S.Obenski etc.; -Lawyers & Judges Publishing Company, Inc.; -2007
16. Forensic Medical Investigation of Motor Vehicle Incidents; -Michael P. Burke; -CRC Press Taylor & Francis group; -2007
17. Automotive Technology: A Systems Approach, 5th Edition; -J.Erjavec; -Delmar, Cengage Learning; -2010

18. Mathematical methods for accident reconstruction: a forensic engineering perspective; -Harold Franck, Darren Franck; -CRC Press, Taylor & Francis Group; -2010
19. Commercial Vehicle Accident Reconstruction and Investigation; -Rick W.Varner, Roy F.Sutphen, Sr.; -Lawyers & Judges Publishing Company, Inc.; -2011
20. Best Practice Manual for Road Accident Reconstruction; -ENFSI; -2015
21. Методические рекомендации по производству автотехнической экспертизы; -Н.М.Кристи; -Центральный научно-исследовательский институт судебных экспертиз, Москва; -1971
22. Судебная автотехническая экспертиза, часть II; -И.А.Иларионов; Всесоюзный научно-исследовательский институт судебных экспертиз (ВНИИСЭ), Москва; -1980
23. Расследование дорожно-транспортных происшествий; -Р.Байэтт, Р.Уоттс; -Издательство "Транспорт", Москва; -1983
24. Автомобиль и пешеход: анализ механизма наезда; -И.К.Коршаков; -Издательство "Транспорт", Москва; -1988
25. Дорожные условия и безопасность движения; -В.Ф.Бабков; -Издательство "Транспорт", Москва; -1993
26. Введение в судебную экспертизу; -А.М.Зинин, Г.Г.Омельянюк, А.В.Пахомов; Издательство Московского психолого-социального института, Издательство НПО "МОДЭК", Москва-Воронеж; -2002
27. Судебная дорожно-транспортная экспертиза; -Ю.Б.Суворов; -Издательство "Экзамен", Москва; -2003
28. Расследование и экспертиза дорожно-транспортных происшествий; -Э.Р.Домке; -ПГУАС, Пенза; -2005
29. Судебная автотехническая экспертиза; -И.И.Чава; -Издательство "Библиотека эксперта", Москва.; -2007

Tiesu ekspertu padomes priekšsēdētāja

M.Čentoricka

Apstiprināta 2017.gada 18.aprīlā
Tiesu ekspertu padomes sēdē
protokols Nr 5